

ΑΡΗΣ ΣΤΟΥΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

Δυστυχώς επτωχεύσαμεν

ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΤΩΧΕΥΣΗ ΚΑΙ ΤΑ ΣΧΕ-
ΤΙΚΑ

ΑΕΝΑΟΝ
ΙΟΥΛΙΟΣ 2015

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Φράση του Χαρ. Τρικούπη επίκαιρη λόγω επαναλήψεως της ιστορίας. Μάλλον το φαινόμενο είναι γνωστόν σε όλους. Το νοιώθουμε καθημερινά πάνω στο πετσί μας. Η φρασεολογία, το ονοματολόγιο, οι παροιμίες συγκεντρώνονται εδώ για να τα εμπεδώσουμε.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ

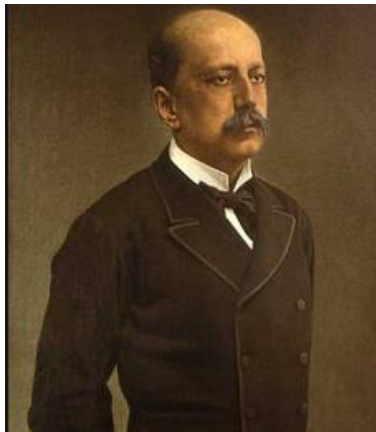
Το έργο το έχουμε ξαναδει :

Λοιπόν, το πρώτο που κάνει ο Θεόδωρος Δεληγιάννης όταν το 1885 γίνεται για πρώτη φορά στην καριέρα του πρωθυπουργός, είναι να χαλάσει ό,τι είχε φτιάξει ο πολιτικός του αντίπαλος. Πρώτα πρώτα είπε πως δε χρειάζονται προσόντα για να γίνει κανείς δημόσιος υπάλληλος, όπως έλεγε ο Τρικούπης. Η άποψή του ισχύει ακόμα. Στη συνέχεια αποφάνθηκε πως οι πολλοί φόροι κάνουν κακό στους Έλληνες. Ζήτω! οι Έλληνες κάτω απ' τα μπαλκόνια. Εσένα θέλουμε! Ύστερα λέει πως οι Έλληνες πρέπει να είναι έτοιμοι να εισβάλουν στην Τουρκία. Και η ευκαιρία δίνεται όταν οι Βούλγαροι ξεσηκώνονται κατά των Τούρκων στην Ανατολική Ρωμυλία.

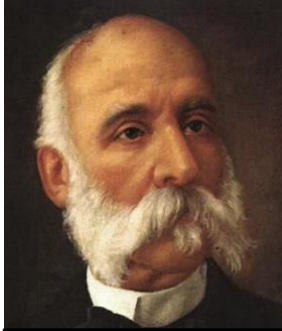
Γνωρίζοντας τα χούγια και του Δεληγιάννη και των πάντα πεινασμένων Ελλήνων, που πάντα συνδυάζουν τα μεγάλα ιδανικά με τη μεγάλη μάσα, όλοι οι ξένοι πρεσβευτές του λεν να κάτσει φρόνιμα γιατί δεν είναι σωστό να βαράν τους Τούρκους απ' τη μια οι Βούλγαροι, απ' την άλλη οι Έλληνες. Ένας ένας και με τη σειρά, και όχι δρυός πεσούσης πας ανήρ ξυλεύεται. Μπα, τίποτα ο Δεληγιάννης που υπόσχεται στους Έλληνες νέα εδάφη και συνεπώς νέα μάσα σε βάρος των νέων ιθαγενών.

Τότε, όλοι οι πρεσβευτές εγκαταλείπουν την Αθήνα και όλες οι προστάτιδες δυνάμεις κηρύσσουν τον ναυτικό αποκλεισμό της Ελλάδας. Και ο κοκκορόμυαλος Δεληγιάννης πέφτει επιτέλους. Και αναλαμβάνει ξανά ο Τρικούπης. Που σπεύδει αμέσως να αποκαταστήσει τις ειρηνικές χέσεις με την Τουρκία, ώστε και οι πρεσβευτές να επιστρέφουν και ο αποκλεισμός να αρθεί.

Όμως, το 1890, τις εκλογές τις κερδίζει πάλι ο Δεληγιάννης, που σχηματίζει κυβέρνηση. Κι αρχίζει έναν χωρίς προηγούμενο εξωτερικό δανεισμό, για να ταΐσει τους χαραμοφάηδες που διορίζει αβέρτα στο Δημόσιο. Μέχρι και ο βασιλιάς αγανακτεί. Και τον παύει. Κι έτσι, το 1892, ο Τρικούπης ξανάρχεται στα πράγματα, παραλαμβάνοντας απ' τον Δεληγιάννη το πλήρες χάος.

Η κυβέρνηση αδυνατεί να πληρώσει τα χρέη που συσώρευσε ο Δεληγιάννης, και ο Τρικούπης, την 10η Δεκεμβρίου 1893, λέει στη Βουλή το περίφημο και ιστορικό: ΚΥΡΙΟΙ, ΔΥΣΤΥΧΩΣ ΕΠΤΩΧΕΥΣΑΜΕΝ!

Και στις εκλογές του 1895 ο αισχρός Δεληγιάννης (ΦΩΤΟ Αριστερά) του φορτώνει τη χρεωκοπία. Το τρικουπικό κόμμα καταποντίζεται, και ο Τρικούπης δεν εκλέγεται ούτε βουλευτής. («Ανθ' ημών, ο Γουλιμής» - στο Μεσολόγγι), και την επόμενη χρονιά, το 1896, πεθαίνει στις Κάνες.^{2378.50-51}

Κάθε ομοιότητα με τα πρόσφατα πολιτικά γεγονότα είναι συμπτωματική δηλ. σύμπτωμα της αενάου και νοσηρής ρηχότητας σκέψης των Ελλήνων ψηφοφόρων.

ΟΙ ΛΕΞΕΙΣ - ΚΛΕΙΔΙΑ

απορία

Η στερηση, έλλειψη πορων. Καποτε εξεδιδετο και ειδικο πιστοποιητικο αποριας που παρειχε διεκολυνσεις στον απορο. Τωρα δεν ακουγεται πια.

Ετυμολογια από το στερητικο α και πορος. Από εδώ και το ρημα απο-

ρω που απεκτησε και γενικότερη εννοια: αδυνατω να πραξω ή να πω κατι.

Απορω και εξισταμαι

Βιβλιάρια απορων κορασιδων

Στα μεταπολεμικα χρονια κυκλοφορουσαν τα βιβλιαρια απορων κορασιδων. Ηταν το ΒΙΒΛΙΑΡΙΟΝ ΑΠΟΡΟΝ ΚΟΡΑΣΙΣ απαραίτητο αξεσουαρ της Ανεργιτσας, γνησιου τεκνου της μητρος Ελλαδος και αδελφης του Πειναλεοντος.

Το φρουτο αυτό του βιβλιαριου ηταν εφευρημα της Βασιλισσης Φρειδερικης (κοινως Φρικης) που παρεδιδετο μεγαλοπρεπως υπο της Α.Μ. χωρις βέβαια αυτή να εχει βγάλει δραχμή από την τσεπη της.

Πτωχός

-ή, -όν και -ός, -όν (πτώσσω), **I.** αυτός που φοβάται, μαζεύεται ή ζαρώνει, επαίτης, φτωχός (βλ. [πτώσσω](#) I. 2), σε Ομήρ. Οδ., Ησίοδ. κ.λπ.· *πτωχός άνήρ*, επαίτης, ζητιάνος, σε Ομήρ. Οδ. κ.λπ.· *πτωχή*, η ζητιάνα, σε Σοφ., Κ.Δ. **II.** ως επίθ., ταπεινός, όπως το *πτωχικός*, σε Σοφ., Κ.Δ.· με γεν., φτωχός σε κάτι, σε Ανθ. **2.** συγκρ. *πτωχότερος*, ανώμ. *πτωχίστερος*, σε Αριστοφ.· υπερθ. *πτωχότατος*, σε Ανθ. **3.** επίρρ. -χῶς, φτωχικά, ανεπαρκώς, σε Βάβρ.

Πραγματικά όλοι οι ζητιάνοι ταπεινώνονται για να επαιτήσουν.

Παραστατικά περιγράφει ο Διονύσιος Σολωμός την Ελευθερία να ζητιανεύει μάταιος βοήθεια μοναχή :

Ταπεινότατη σου γέρνει
Η τρισάθλια κεφαλή
Σαν φτωχού που θυροδέρνει
Κι είναι βάρος του η ζωή.
Υμνος εις την Ελευθερία

πτώσσω

παράλληλος τύπος του *πήσσω*, μόνο σε ενεστ.· **I. 1.** συστέλλομαι ή ζαρώνω από τον φόβο, κυρίως λέγεται για άλογα (πρβλ. [πτώξ](#), [πτώξ](#), [πτωκάς](#)), σε Ομήρ. Οδ.· *πτώσσουσι καθ' ὕδωρ*, πέφτουν από τον φόβο μέσα στο νερό, στο ίδ.· λέγεται για ανθρώπους, στο ίδ.· *πτ. ὑφ' Ἑκτορι*, πέφτω τρομαγμένος μπροστά στον Έκτορα, στο ίδ.· ομοίως, *εἰς ἐρημίαν πτ.*, σε Ευρ. **2.** προχωρώ συνεσταλμένος ή φοβισμένος, όπως ο επαίτης, σε Ομήρ. Οδ., Ησίοδ. **II.** με αιτ. προσ., *οὐδ' ἔτι ἀλλήλους πτώσσοιμεν*, δεν φοβηθήκαμε ο ένας τον άλλο περισσότερο, σε Ομήρ. Ιλ.· *ποῖ καί με φυγᾶ πτώσσουσι*; προς τα πού έχουν φύγει εξαιτίας του φόβου τους για μένα; σε Ευρ.

πτώξ

ό, γεν. *πτωκός*, (*πτώσσω*) όπως το *πτώξ*, φοβισμένο ζώο, δηλ. λαγός, σε Ομήρ. Ιλ., Θεόκρ.· επίσης, *πτώκα λαγωνόν* (με δύο ουσ. να συνάπτονται, όπως στα *ἴρηξ κίρκος*, *σῶς κάπρος*), σε Ομήρ. Ιλ.

Συνώνυμο *πτώξ*, *πτωκάς* = δειλή, φοβισμένη.

Πτώχευση

Ουσιαστικό από το αρχαίο ελληνικό ρήμα *πτωχεύω*

Η *πτώχευση* είναι νομικός Όρος και κηρύσσεται.

Την διαχείριση της περιουσίας του *πτωχεύσαντος* την αναλαμβάνουν οι σύνδικοι.

Συνώνυμο *χρεοκοπία*.

πτωχεύω,

Ιων. παρατ. *πτωχεύεσκον*, μέλ. -εύσω, I. είμαι φτωχός, δηλ. επαίτης, πηγαίνω να ζητιανέψω, ζητιανεύω, σε Ομήρ. Οδ., Αριστοφάνη. κ.λπ. II. 1. *μτβ.*, λαμβάνω επαιτώντας, δαΐτα, σε Όμηρο Οδ. 2. με αιτ. προσ., *επαιτώ ή ζητώ ελεημοσύνη από*, σε Θέογνι.

Πτωχο-

Ως πρόθημα στα πτωχοκομείο, πτωχοπρόδρομος, πτωχοπροδρομικά ποιήματα

Φτώχεια

Η κατάσταση του φτωχού, η απορία.

Ο αρχαίος πτωχός αλλά και ο πέννης. Δηλ. ο σημερινός φτωχός είναι ο ενδεής όχι αναγκαστικά όμως ζητιάνος.

Το όριο της φτώχειας είναι Όρος της μακροοικονομίας και ορίζεται συμβατικά ως το κατώτατο εισόδημα το οποίο αν δεν διαθέτει κάποιος θεωρείται φτωχός.

Φτωχο-

Ως πρόθημα αφορά τον φτωχο του β συνθετικού. Φτωχομπινές, φτωχοπούστης, φτωχογειτονία, φτωχοσπιτο, φτωχοπαιδο, φτωχομανα κα.

Φτωχολογιά

Το σύνολο των φτωχών. Από το το φτωχός και λέγω (λέγω συλλέγω , συγκεντρώνω). Πβλ. Εργατιά, αγροτιά, τα γηρατιά.

Φτωχός

Αντί πτωχός. Όχι αναγκαστικά ζητιάνος.

Χρεοκοπία

Συνώνυμα: πτώχευση, φαλιμέντο, μπατηριλίκι. Περιέρχομαι σε κατάσταση αδυναμίας πληρωμών. Διακρίνεται σε απλή και δόλια χρεοκοπία.

ΣΥΝΩΝΥΜΑ ΚΑΙ ΣΥΓΓΕΝΙΚΑ

Αδέκαρος

Η δεκάρα το νόμισμα των 10 λεπτών της δραχμής είναι ευτελές ποσό και ο στερούμενος και αυτής ταύτης της δεκάρας είναι πάμπτωχος.

Ανέστιος

Ο στερούμενος καταλύματος και κατά συνεπίαν φτωχός.

Άπορος

Ο άνευ πόρων άρα φτωχός

Άφραγκος

Αυτός που δεν έχει φράγκο (ανόητη ονομασία για την δραχμή αλλά και το χρήμα γενικά). Ο ξεπαραδιασμένος, ο κονομημένος, ο ματσωμένος.

Ενδεής

Από το δέομαι =χρειάζομαι η ένδεια και ο ενδεής αυτός που δεν έχει τα απαιτούμενα. Ο αδαής είναι αυτός που δεν ξέρει από το δάω¹

1

Δυστυχώς επτωχεύσαμεν

δάω, αρχ. ρίζα, μαθαίνω, πληροφορούμαι, λατ. disco, το οποίο γίνεται E-
νεργ., διδάσκω, πληροφορούμαι νέα για ένα πράγμα,

Λιγούρης

αυτός που κατέχεται από ένα διαρκές αίσθημα πείνας και γενικότερα στέ-
ρησης· πεινάλας
από τη λιγούρα < ολιγουρα στέρηση, πείνα < ολίγος
ρήμα λιγουρεύομαι συνώνυμο του λιμπίζομαι.

Λιμάρης

Από το λιμός = πείνα, σιτοδεία.
Ομόηχο λοιμός = μεταδοτική νόσος.

Μουφλούζης

Πτωχεύσας, φτωχός και κατά συνεπίαν: μουτρωμένος, σύννους, κατηφής.
Μουφλουζεύω = πτωχεύω.
Πβλ το παρωνύμιο του γνωστού ρεμπέτη Μουφλουζέλη
Και τους στίχους του Γ. Σουρή
Ο δε πατήρ μου έμπορος ελεγείο πως από
Και με το δούναι και λαβείν πολύ ενασχολείτο
Απολαμβάνων πάντοτε οικιακής ειρήνης
Πλην λωποδύται μερικοί της εποχής εκείνης
Ετρύπωσαν στο μαγαζί μια νύκτα σκοτεινή
Κί ούτε ένα αμερικάνικο δεν τ' άφησαν πανί
Και από τότε ο πατήρ είχε μεγάλο χαλί
Ωστόσο **εμουφλούζεψεν** καθώς και τόσοι άλλοι
Από το Τουρκικό müflis πτώχευση

Μπατήρης

θηλ. η **μπατίρισα** [batírisa] Ο27α : (οικ.) αυτός που δεν έχει χρήματα:
Αυτή τη στιγμή δεν έχω να σου δανείσω· είμαι μπατήρης. || ο φτωχός άν-
θρωπος. **μπατιράκι** το ΥΠΟΚΟΡ.
Ετυμολογία από το Τουρκικό batır =βυθίζω.

Ένα πιτσιρίκι είναι ξαπλωμένο
μες στα χορταράκια παραπονεμένο.
Θέλει να φουμάρει ένα τσιγαράκι,
μα δεν έχει φράγκο, είναι **μπατιράκι**.
Ρεμπέτικο του 1968 σε στίχους Αργύρη Νικολαίσκο

Πένης

πένης, -ητος, ό (πένομαι)· **I.** αυτός που δουλεύει για το καθημερινό ψωμί του, μεροκαματιάρης, φτωχός άνθρωπος, που διακρίνεται από τον *πτωχόν* (ζητιάνος), σε Ηρόδ., Σοφ. κ.λπ. **II.** ως επίθ. λέγεται για φτωχό άνθρωπο, *δόμος*, σε Ευρ.· *έν πένητι σώματι*, στον ίδ.· με γεν., *πένης χρημάτων*, φτωχός από χρήματα, στον ίδ.· *πένης φίλων*, σε Πλάτ.· συγκρ. *πενέστερος*, σε Ξεν.· υπερθ. *πενέστατος*, σε Δημ.

πένομαι, αποθ., χρησιμ. στον ενεστ. και παρατ., **I. 1.** αμτβ., δουλεύω για το καθημερινό ψωμί μου, για τον επιούσιο· γενικά, μοχθώ, δουλεύω, κοπιάζω, σε Όμηρ. **2.** είμαι φτωχός ή πάμφτωχος, σε Σόλωνα, Ευρ. κ.λπ. **3.** με γεν., είμαι φτωχός από, έχω ανάγκη, έχω έλλειψη, χρειάζομαι, σε Αισχύλ., Ευρ. **II.** μτβ., δουλεύω, επεξεργάζομαι, προετοιμάζω, ετοιμάζω, *δαΐτα πένοντο*, σε Ομήρ. Οδ.· *τί σε χρη ταυτα πένεσθαι*, στο ίδ.

Πβλ. Φρ. Εντιμος πενία. Συνώνυμο Φτώχεια.

Κατήνησα σχεδόν ανέστιος και πένης.

Αυτή η μοιραία πόλις, η Αντιόχεια

όλα τα χρήματά μου τάφαγε:

αυτή η μοιραία με τον δαπανηρό της βίο.

Κων. Π. Καβάφης - Ας φρόντιζαν

Οι πένητες ήταν οι θήτες της αρχαίας Αθήνας. Συνήθως ήταν άγαμοι λόγω φτώχειας (οι Άγαμοι θήται)

Δυστυχώς επτωχεύσαμεν

Πτωχεύσας

Μετοχή αόριστου του πτωχεύω

Ρέστος

Από το λατινικό *restare* παραμένω υπολείπομαι ίσταμαι, δεν αποδίδω, δεν προχώρα λόγω πενίας, λόγω έλλειψης πόρων.

Ρέστοι και μπατίρηδες σ' αυτή την κοινωνία,
είμαστε καλά παιδιά κι αυτό είναι αδικία.

Ρεμπέτικο το 1960 σε στίχους Γιώργου Μητσάκη

Ταπί

Στη φράση **Μείναμε ταπί**

Από το γαλλικό *tapis* (πλήρες *tapis vert*, πράσινο χαλί) που εδώ είναι η **τσόχα του χαρτοπαιγνίου**. Καταντήσαμε να έχουμε μόνο την τσόχα μπροστά μας και καθόλου χρήματα ή μάρκες.

Τον αντίστοιχο Ιταλικό είναι **essere al verde** (είμαι στο πράσινο) το οποίο θυμίζει έντονα το πράσινο της τσόχας του χαρτοπαιγνίου.

[Περισσότερα](#)

Φτωχός

Νεοελληνική απόδοση του πτωχός.

Χρεοκόπος

Ο πτωχεύσας. Διακρίνεται σε απλό και δόλιο.

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΑ

Λατινικά

Rauper

Rauperes spiritu κρλ. Οι πτωχοί τω πνεύματα, οι ταπεινοί

πβλ. *palida mors æquo pulsat pede pauperum tabernas regumque turris*. Ο ωχρος θάνατος ίδια βαζει το ποδι του στων φτωχων τις καλυβες και στους πυργους των βασιλιάδων.^{Ορατιου Ωδαί 1.4.13-14}

Αγγλικά

Poor

Πτωχός αλλά και ανεπαρκής, ολίγος, ασθενής

Rauper

Πτωχός. Δάνειο από τα λατινικά (λόγια λέξη)

bankrupt (v.) πτωχεύω

1550s, από [bankrupt](#) (adj.). σχετικά: Bankrupted; bankrupting.

bankrupt (adj.) πτωχευτικός

1560s, από το ιταλικό *banca rotta*, κυριολεκτικά "σπασμένος πάγκος : broken bench," από το *banca* "πιστωτικό κατάστημα-ίδρυμα" κυριολεκτικά πάγκος "bench" (απ όπου και το [bank](#) (n.1)) + *rotta* "σπασμένο, κατεστραμ-

Δυστυχώς επτωχεύσαμεν

μένο" from το λατινικό rupta, θηλική μετοχή αόριστου του ρήματος rumpere "θραύω " (see [rupture](#) (n.)). "από το συνηθείο να σπάζουν τους πάγκους των πτωχευσάντων. Στα πρώιμα Αγγλικά και ως ουσιαστικό "bankrupt person" (1530s).

bankruptcy (n.) πτώχευση

1700, από το [bankrupt](#), "όπως το insolvency" [OED]. Η μεταφορική σημασία ήδη από το 1761.

Γαλλικά

Rauvre

rauivre Diabole περασε στα ελληνικά φτωχοδιάβολος = φουκαράς, άνθρωπος σε δυσκολίες = homme qui est dans une situation difficile. (Λαρους)

Ιταλικά

Povero

Πτωχός

rovero diavolo φτωχοδιάβολος, ταλαίπωρος

roveraccio φτωχούλης

rovero me /te αλλοίμονο μου/σου (επιφώνημα όπως το αρχαίο **οίμοι τάλας εγώ**)

parole rovere (επιρρηματική φράση) κοντολογίς

rovero di spirito : πτωχός τω πνευματι.

Fallire

Από το Δημώδες λατινικό fallire, από το Λατινικό fallere "φεύγω, αιτία πτώσης" μεταφορικά "εξαπάτηση, τέχνασμα, κοροϊδία, διαφυγή, αποτυχία, έλλειψη ελάττωμα.

Από το ελληνικό σφάλω απ όπου και το sbagliare > sbaglio και ίσως η σφαλιάρα.

Fallimento

Η πτώχευση.

Από το [fallire](#)

Τουρκικά

az, λίγος (όπως το αγγλικό [poor](#).)

batırmak βυθίζομαι απ' όπου και το [μπατίρης](#), αλλά και μπατακτσής = ο δόλιος χρεοκόπος.

çorak, άγονος

düşkün,

fakir, από εδώ το φουκαράς,

fena,

kötü, πτωξ, φοβούμενος, δειλός, κιοτής, και ρήμα κιοτεύω

müflis από εδώ το [μουφλούζης](#)

naçizane ταπεινός

sefil άθλιος, εξαθλιωμένος,

verimsiz, ανεπαρκής, ενδεής (verim =απόδοση + siz = άνευ)

yoksul,

Δυστυχώς επτωχεύσαμεν

zavalli, φτωχός επιρρηματικά
zayif (az),

ΑΡΧΑΙΑ ΡΗΤΑ ΚΑΙ ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ

Πένης, πενία, πένομαι

Μηδέποτ' ουλομένην πενήν θνμοφθόρον άνδρί τέτλαθ' όνειδίζειν, μακά-
ρων δόσιν αϊέν έόντων.

Μήτε ποτέ σου νά κατηγορήσης την καταραμένη φτώχια, που λειώνει τη
ψυχή του άνθρώπου γιατί είναι δόσιμο των θεών που υπάρχουν.

Ήσιοδ. Έργα 717

*Μη ποτέ τοι πενήν θνμοφθόρον άνδρί χολωθείς,μηδ' άχρημοσννην ου-
λομένην πρόφερε.*

Ποτέ σου μή στρέψης τήν όργή σου στον άνθρωπο για φτώχια που τις καρ-
διές ματώνει, μήτε τον άλλον νά κατηγορής για στερηση ψυχοφθόρα.

Θέογνις Ύποθ. εις Κυρν.

*Πας άνηρ πενή δεδμημένος ούτε τι ειπέϊν ούθ' ερξαι δνναται' γλώσσα δε
οϊ δέδεταί.*

Όποιος απ' τη φτώχια του είναι σακατεμένος ούτε νά πει ούτε νά κάνει κάτι
μπορεί, κι ή γλώσσα του είναι δεμένη.

Θεογνις. στ. 177

Άργόλεον πενία κακόν άσχετον

Κακό πολύ άνυπόφερτο και τρομερό είσαι φτώχια

Άλκαίου Άπόσπ. 142 (μ. Βουτιεριδην)

*"Ως γαρ δη ποτ' Άριστόδημόν φαισ' ούχ άπάλαμνον εν Σπάρτα λόγον
ειπην «χρήματ' άνήρ» πενιχρός δ' ουδείς πέλετ' εσθλός ουδέ
τίμιος*

Γιατί, όπως λένε, κάποτε στή Σπάρτη ό Άριστόδημος είπ' ένα λόγο όχι μι-
κρό: «Λεφτά ό άνθρωπος είναι» κανείς φτωχός δέ γίνεται άξιος και τιμημέ-
νος.

Άλκαίου Άπόσπ. 101 (μετ. Βουτιεριδην).

*Τό πένεσθαι ουχ όμολογεϊν τινι αίσχρον. αλλά μη διαφεύγειν
εργω αίσχιον.*

Τό νά παραδέχεται κανείς τή φτώχια του δέν είναι καθόλου
ντροπή, μά μεγαλύτερη ντροπή είναι τό νά μή προσπαθει νά
τήν άποφεύγει μέ τήν εργασία.

Θουκιδιδης στ. 40

Πας γαρ εμπλησθείς άνηρ, ό πλούσιός τε χω πενης, ίσον φέρει.

Κάθε άνθρωπος είτε πλούσιος, είτε πτωχός, όταν μία φορά χορτάσει (είτε
απ' τό πλούσιο είτε από τό φτωχό τραπέζι) έξίσου απέχει.

Εύριπιδη. Ήλεκτρα. 431.

Πένητα φεύγει πας τις έκποδών φίλος.

Ό καθέννας αποφεύγει μακριά τό φτωχό φίλο.

Εύριπίδου Μηδεια. 561

Πενήν επιεικέως φερειν σοφρονέστατος.

Τό νά ύποφέρη κανείς άγόγγυστα τη φτώχια, αυτό χαρακτηρίζει άνθρωπο
μέ σωφροσύνη.

Δημοκριτος (Στοβ. Άνθολ.)

Δυστυχώς επτωχεύσαμεν

Ικανον γαρ τοις πένησι τό πένεσθαι -κακόν.
Μεγάλο κακό είναι για τους φτωχούς ή φτώχια.
Δημοσθενής ('Αποφθ. 'Απάνθ.)

Α πενία τέχνας εγείρει
Η φτώχια είν' ή μητέρα των τεχνών (αυτή εγινε άφορμή νά έφευρεθούν οί τέχνες).
Θεοκρ. Είδυλ. 21, 1.

Πένητας άργοῦς ού τρέφει ή ραθυμία.
Τεμπέληδες φτωχούς ή τεμπελιά δεν τρέφει.
Μενάνδρου.

Άει νομίζονται' οι πενητεστων θεών.
'Ανέκαθεν οί φτωχοί λογίζονται προστατευόμενοι των θεων.
Μενάνδρος

Πενία -καθ' αυτήν εστιν ισχυρα νόσος- έρωτα προσλαβουσα δύο νόσους νοσεί.
'Η φτώχια, σάν φτώχια είν' άνυπόφορη άρρώστια* άν όμως προστεθει σ' αυτήν κι ό έρωτας τότε έχει δυό αρρώστιες.
Μενάνδρου

Τών γάρ πενήτων εϊσίν οι λόγοι κενοι.
Των φτωχών κανένα βάρος τα λόγια δεν έχουν
Μενάνδρος

Καλώς πενεσθαι κρεϊσσον ή πλουτεϊν αισχρώς.
Προτιμότερο είναι νά 'χης φτώχια έντιμη παρά νά είσαι πλούσιος με μέσα αισχρά.
Μενάνδρος.

Πενίαν φερειν γ.αι γήρός ίστι δνσχολον.
Είναι βαρύ νά ύποφέρης τή φτώχια καί νά σηκώνης τά γερατιά.
Μετ. Γν. Μον.

Πενίας βαρντερον ονδέν εστι φορτίον.
Κανένα φορτίο δεν είναι πιό βαρύ από τή φτώχια.
Μεν. Γν. Μον.

Πενίαν φερειν ον παντός, 6)Χ άνδρδς σοφοί'.
Δέν μπορεϊ ό καθένας νά ύποφέρη τή φτώχια, αλλά ό άντρας ό σοφός· (ό γεμάτος δηλ. από πείρα και σοφία)
Μεν. Γνωμ. Μον.

Τής πενίας όπλον παρρησία λόγου.
Νικοστράτου Άδ. 5

Οί πενόμενοι προσποιούμενοι πλοντεϊν μάλλον πένονται διά την αλαζονείαν.
Οί φτωχοί όταν προσποιούνται τόν πλούσιο, πιό πολύ γίνονται φτωχοί έξαιτίας της αλαζονείας των.
Πλοντ. «περί τον αχονεεν».

Μέγα και χαλεπον νόσημα ή πενία.
Μεγάλη και ανυπόφορη αρρώστια είν' ή φτώχια.
Πλουτόρχου

ΎΦΡΑΣΕΙΣ

Βάρεσε κανόνι

Βλ. το σχετικό δημοσίευσμά μου [η ειδική σημασία της φράσης βάρεσε κανόνι](#).

Από ένα κανόνι που ήταν στην Κωνσταντινούπολη, στο Καδήκιοι και έριχνε μια άσφαιρη βολή για να κοινοποιήσει στους κατοίκους της την πτώχευση κάποιου επιχειρηματία.

Εβαλε λουκετο

... στο κατάσταση του επειδή πτώχευσε.

Ελεήστε το φτωχό

Η φράση λέγεται από τον ίδιο το φτωχό, συνήθως ζητιάνο.

Έπεσε έξω

Έκανε λάθος στους υπολογισμούς του ή τους στόχους του. Από την εικόνα του βλήματος που πέφτει έξω από τον στόχο, αλλά και από το πλοίο που πέφτει έξω, που εξοκέλλει. Βλ. [Πέσαν έξω τα καράβια του](#)

Επί ξύλου κρεμάμενος

Δες αντίστοιχο δημοσίευμα στο [scribd "Επί ξύλου κρεμάμενος"](#)

Η πέτρα το σκανδάλου.

Σήμερα πέτρα του σκανδάλου λέμε κάποιον, ή κάτι που αποτελεί την αφορμή και αιτία της δημιουργίας ενός σκανδάλου.

Παλαιότερα τα πράγματα ήταν διαφορετικά

Η πέτρα του σκανδάλου ήταν μια πέτρα στημένη στην αρχαία Ρώμη, στην οποία ήταν σκαλισμένη η μορφή ενός λιονταριού όπου βύζανε να καθίσουν γυμνοί αυτούς που δεν εξοφλούσαν τα χρέη τους ή όταν πτώχευαν και δεν πλήρωναν τους πιστωτές τους. Υποχρεωνόντουσαν να φωνάζουν δυνατά **cedo bona** ή **cedo bonis** και να σηκώνονται και να κάθονται τρεις συνεχείς φορές πάνω στην πετρά.

Αυτή η φόρμουλα αντικαταστάθηκε από τον Ιούλιο Καίσαρα με ένα άρθρο στην Δωδεκάδελτο, στο οποίο οι μη ικανοποιούμενοι πιστωτές δικαιούνταν να σκοτώσουν ή να υποδουλώσουν τους οφειλέτες τους, ή να τους υποβάλουν κάποια σωματική τιμωρία.

Κατάλοιπο της συνήθειας είναι η πέτρα του σκανδάλου στη Loggia del Porcellino στη Φλωρεντία (Firenze). Η ποινή ονομάζονταν *acculata* από το *culo* κώλος. Εδώ, ο Δικαστής, επιλέγοντας τις ώρες, όταν η αγορά ήταν γεμάτη, φώναζε δυνατά το όνομα του καταδικασθέντος και την αιτία για την ποινή, τότε του κατέβαζαν το παντελόνι του, τον άρπαζαν από τα χέρια και τα πόδια, τον ταρακουνούσαν δείχνοντας τα απόκρυφα του και, τέλος, με-

Δυστυχώς επτωχεύσαμεν

ταξύ αστείων και σκωμμάτων από το πλήθος, τον έριχναν "percutiendo lapidem culo nudo" , πάνω στην πέτρα με γυμνό κώλο.

Στο Ρίμινι, στη βεράντα του παλατιού Arengo μεταξύ των γραφείων των τραπεζιτών και συμβολαιογράφων όπου η δικαιοσύνη απενέμετο, υπήρχε μια μεγάλη πέτρα (Iapis magnum) όπου ο τιμωρούμενος όφειλε να κτυπήσει να τρεις φορές με τη βία τα γυμνά οπίσθιά του ουρλιάζοντας κάθε φορά : "cedo bona" (δίνω τα προϊόντα μου).

Κατ' άλλους η διάρκεια και η επανάληψη ήταν συνάρτηση του ύψους του χρέους.

Τέτοιες πέτρες διαπόμπευσης υπάρχουν στο San Donato Val di Comino (Frosinone) , στο Rimini, , (Palazzo dell Arengo), στο Asti (Palazzo Comunale), στο Bergamo (Piazza Vecchia) , στο Milano (Piazza Mercanti) , στη Modena (Piazza Grande, Palazzo Comunale) ,

Μια διάταξη του 1420 όριζε ότι ο φταίχτης όφειλε να περιαχθεί τρεις φορές, επί τρία συνεχή Σάββατα με τρεις περιφορές το κάθε Σάββατο στο γύρο της πλατείας. Σαλπικτές έπρεπε να προηγούνται για να προκαλούν την προσοχή του κοινού. Στο τέλος κάθε περιφοράς όφειλε να καθίσει πάνω στην πέτρα του σκανδάλου με γυμνό τον κώλο. Η πέτρα ήταν επιμελώς πασαλειμμένη με νέφτι που προκαλούσε κάψιμο και ντροπή.

Πβλ. ΦΡ **δεν στο δίνω που να χτυπάς τον κώλο σου κάτω.**

Θα τον ξεβρακώσω² =θα τον διαπομπεύσω, θα τον αποκαλύψω.

Πρέπει να ξεβρακωθούμε για να το πληρώσουμε (επειδή ο τιμωρούμενος όφειλε και να πληρώσει τα χρωστούμενα). Δηλ. να πτωχεύσουμε.

Τρέχει σαν να του βάλανε νέφτι (μετά την πρώτη περιαγωγή).

Το νέο ελληνικό ρήμα **κωλοβαράω** σημαίνει δεν κάνω τίποτε, αδρανών.

Μήπως από την αδράνεια πληρωμής που προανέφερα; Πρβλ. *Δεν πληρώνω, δεν πληρώνω*.^{29/5/2015}

Κραυγήν πτωχών εισακούσεται

Ιωβ 34.18

Ετσι πίστευε ο μακαρίτης : ο Κύριος του άλλαξε τα φώτα, εισακούστηκε, και πέθανε πάμπλουτος.

Μας έβαλε φέσι ή μας φέσωσε

Χρεοκόπησε δολίως. Άσχετο με το κώλυμα της Κεφαλάς το φέσι, που προέρχεται από το Fez του Μαρόκου.

Η έκφραση "**τον φέσωσε ή του φόρεσε φέσι**" που σημαίνει "δεν πληρώνει τα οφειλόμενα" δεν προέρχεται από το φέσι αλλά από το τουρκικό **fesad**. Φεσάντ σημαίνει, στο ποινικό δίκαιο, μια επίθεση κατά της ιδιοκτησίας που δεν περιλαμβάνει μεταβίβαση. Είναι οποιαδήποτε βλάβη, παρα-

² ξεβρακώνω [ksevrakóno] -ομαι Ρ1 : (οικ.) 1. βγάζω το βρακί, το παντελόνι ή την κιλότα κάποιου: Τον χτύπησαν και τον ξεβράκωσαν στη μέση του δρόμου. 2. (μτφ., λαϊκ.) α. αποκαλύπτω τις κρυφές προθέσεις, τις αδυναμίες ή τα ελαττώματα κάποιου, ξεγυμνώνω. β. (παθ.) αποκαλύπτω τον πραγματικό εαυτό μου και τις κρυφές, συνήθ. ανομολόγητες, επιθυμίες μου· εξευτελίζομαι.

Δυστυχώς επτωχεύσαμεν

μόρφωση, αλλοίωση ή καταστροφή περιουσίας. Πρόκειται λοιπόν περί πα-
ρετυμολογίας.

Ουκ επελάθετο της κραυγής των πενήτων

Ψαλμ.9.12

Ο Κύριος δεν ξεχνά την φωνή των πενήτων. Μωρέ, ξέχνα σχεδόν πάντα την φωνή των πενήτων. Όταν οι πένητες απέκτησαν κάτι το απέκτησαν επειδή επαναστάτησαν. Οι συγγραφείς της παλαιάς διαθήκης αναφέρουν συχνά την φωνή των πενήτων και οι πένητες συχνότερα βάζουν τις φωνές. Ο Κύριος είναι όμως επιλεκτικά βαρήκοος. Μάταια παρακαλούν : κλινών το ους σου εις την φωνών της δεήσεως μου εν τω εκραγείσας με προς σε. Ο Κύριος παίζει την πινακωτή. Στην Παλαιστίνη ως και εν Ελλάδι το ιερατείο τα κάνει πλακάκια με τον κατακτητή, και οι φτωχοί γίνονται πάμπτωχοι.

Πλούσιοι επτωχέυσαν και επείνασαν

... οι δε ζητούντες τον Κύριο ουκ ελαττωθήσονται παντός αγαθού.³

Αν προσέξουμε το κείμενο, οι πλούσιοι πτωχεύουν κάποτε (διότι δεν ζητούσαν τον Κύριο), οι δε πλούσιοι που ζητούν τον Κύριο δεν θα χάσουν την περιουσία τους (εγγυημένο ελάχιστο εισόδημα!) . Για τους φτωχούςτσιμουδιά!

Ο Κύριος *καθεΐλε δυνάστας από θρόνων και ὕψωσε ταπεινούς, πεινῶντας ἐνέπλησεν ἀγαθῶν και πλουτοῦντας ἐξαπέστειλε κενούς.⁴* Το μόνο αγαθό για τους πεινώντας ήταν το μάννα για να επιζήσουν στην έρημο που εν τη μεγαλοδυναμια του τους άφησε να βολοδέρνουν επί 40 χρόνια.

Πέσαν έξω τα καράβια του

Εξόκειλαν ή βυθιστήκαν (κν. каработсакістηκαν) τα πλοία του. Απευθύνεται σε εφοπλιστές. Στο μεσαίωνα ούτε ασφαλιστικές εταιρείες υπήρχαν ούτε καράβια γερά σαν τα σημερινά. Έτσι τα ναυάγια ήταν συνηθέστατα. Η ζημίες ήταν η απώλεια του σκάφους και του πληρώματος και των εμπορευμάτων. Δάνεια με ορό την πληρωμή κατά την επιστροφή του πλοίου (τα λεγόμενα **θαλασσοδάνεια**) ήταν επισφαλέστατα. Ο πλοιοκτήτης πτώχευε και τα δανεισθέντα χρήματα παρέμεναν **δανεικά κι αγύριστα**.

Πβλ. Το τουρκικό **μπατιρίζω** που κυριολεκτικά σημαίνει βυθίζομαι και μεταφορικά χρεοκοπώ.

Φαλίρισε

Επτώχευσε

³ Ψαλμός 33

⁴ Κατά Λουκάν 1.52 (μεγαλυνάριον ή magnificat)

Φτωχός σαν τον Ιώβ *Pauvre comme Job (Γαλ)*

Εικόνα 1 Ο Ιώβ, πίνακας του Λεόν Μπονά

Ο βιβλικός πλούσιος Ιώβ αποτέλεσε παιχνιδάκι στα χεριά του Κύριου που τον βασάνιζε για να διασκεδάσει. Τον έφτασε να βλαστημήσει την ημέρα που γεννήθηκε. Όλη του η περιουσία χάθηκε, πέθαναν τα παιδιά του και έπαθε λεπρά. Όμως έλεγε «Ο κύριος έδωσε τα δώρα του και ο ίδιος τα αφαίρεσε»..

Ως ανταμοιβή για την υπομονή του, που έμεινε παροιμιώδης, αφού στην ελληνική γλώσσα υπάρχει η έκφραση «**Ιώβειος υπομονή**», ο Ιώβ αποκαταστάθηκε από τον Θεό στην αρχική του κατάσταση υγείας και ευδαιμονίας, και μάλιστα με μεγαλύτερα πλούτη.

Οι Ιταλοί και οι Γάλλοι τον χρησιμοποιούν για παρομοιώσεις φτωχών ανθρώπων. Όμως ο Ιώβ υπήρξε περιστασιακά φτωχός.

ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

Πενία

φτώχεια, ανάγκη. Συναντάται στον Όμηρο και παραμένει προσκολλημένη στον τόπο ως στρείδι. Από το ρήμα πένομαι

Τη Έλλάδι πενή μέν άεί σύντροφός έστι

Ιστορικό: Λόγος του ιστορικού Ηρόδοτου, βιβλ. 7. κεφ. 102: Η φτώχεια συντροφεύει πάντοτε την Ελλάδα. Είναι στο σημείο εκείνο που ο προδότης, πρώην Λακεδαιμόνιος βασιλιάς Δημάρατος, λέει στον Ξέρξη για το ποιόν και το χαρακτήρα των Ελλήνων. Πολύ πιο ενδιαφέρον έχουν τα αμέσως επόμενα λόγια του: «Αλλά σ' αυτή τη φτώχεια προστίθεται το θάρρος, που είναι αποτέλεσμα της ιδιοσυγκρασίας και των αυστηρών νόμων. Έχουσα η Ελλάδα αυτά τα εφόδια, πάντοτε καταπολεμάει τη φτώχεια και το δεσποτισμό».

Μεταφορική σημασία: Έτσι πάντοτε η Ελλάδα είχε και έχει σύντροφο τη φτώχεια.

Κι αυτό προφανώς το βλέπουν σαν τίτλο τιμής οι Έλληνες, αφού βέβαια έχουν άλλα σπουδαία προσόντα για να καμαρώνουν και να σεμνύνονται. Αλλά σ' αυτό το σημείο, θέλοντας και να πικροχαριτολογήσουμε λίγο, λέμε: ναι όλα αυτά καλά, η υλική φτώχεια δεν είναι καθόλου το χειρότερο, φτάνει να μη φτωχύνουμε —ή να μας φτωχύνουν— στα «άλλα», τα σπουδαιότερα, τα πνευματικά, ψυχικά, ηθικά.^{2130.98}

Φαλίρω

Ο εβραίος σαν φαλίρει τα παλιά τεφτέρια ανοίγει.

φτωχαίνω

από φαί κι από πιωτό το σπίτι δε φτωχαίνει 52,

Δυστυχώς επτωχεύσαμεν

όποιος πλουτίζει με το νου γρήγορα φτωχαίνει 154,847,
όταν φτωχαίνεις φύτευε, κι όταν πλουταίνεις κτίζε 1421
στόχεψε το μοναστήρι, σκόρπισαν οι καλογέροι 1039,

φτώχεια

Έκατσε η δουλειά στην πόρτα κι κυνήγησε τη φτώχεια 1185,
η ερημία είναι κακιά κι φτώχεια καταφρόνια 258,
Η φτώχεια θέλει καλοπέραση
Η φτώχεια τέχνη μάθαινε κι η αρχοντιά καμάρι 1229
Τα πολλά λόγια είναι φτώχεια 976,

φτωχός

Αγάλια και τα τούμπανα, τι είναι φτωχός ο γάμος 297,
Από φτωχό μη δανειστής και πιάσει τις καμπάνες 436,
Αργεί ο θεός και σκάει ο φτωχός 166,
Βοήθα φτωχούλη μου να μην σου μοιάσω 1708,
Δεν έχει ο φτωχός μα έχει ο θεός 91,
Κράζει τους φτωχούς στην ταβλά κι ήρθαν οι χορτασμένοι 735
Ο φτωχός δίκιο δεν έχει μηδ' ο αποθαμένος φίλο 1347,
Ο φτωχός κάθονταν κι θεός νοιάζονταν 171,
Ο φτωχός ό,τι μπορεί και ο πλούσιος ο,τι θέλει 816
Ο φτωχός το δίκιο του το 'χει για να κλαίγεται 817
Όπου φτωχός και η μοίρα του 1396
Όσο ο φτωχός την κότα του ο πλούσιος τ' αλογό του. 1414,
Τα⁵ ρίξε ο θεός, τα βάσταξε ο φτωχός, 862
Το φτωχό και τον χωριάτη ξένες έννοιες τον γερνάνε 1522,1832
Του φτωχού η πομπή στο κούτελο και τ' άρχοντα στο γόνα 1017
Του φτωχού η φωνή στον ουρανό δε φτάνει 1018,
Του φτωχού κι αρρώστου δώσε και συλλείτουργα μην κάνεις 547,548,
Του φτωχού τ' αρνί κριάρι δεν γένεται
Του φτωχού τ' αυγό πουλί δεν βγάνει .
Του φτωχού το βρώσιμο ή καρφί ή πέταλο 1019
Φτωχό τ' αρνί παχιά η ουρά 1040,1041

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Τραγούδι

Φτωχολογιά για σένα κάθε μου τραγούδι

Μυθιστόρημα

Νίκου Καζαντζάκη, Ο φτωχούλης του θεού

[Μαρκ Τουέν](#), Πρίγκιψ και πτωχός

Ιστορική μονογραφία

Μανουήλ Γεδεών, Ιστορία των του Χριστού πενήτων 402,403

---

⁵ Το «τα» είναι αναφορικό = εκείνα τα οποία, και όχι άρθρο του ουδέτερου.

Παλαιά διαθήκη

Ο Νάθαν , ο Δαβίδ και του φτωχού τ'αρνί.

Περίληψη: ο Δαβίδ, γυναικάς με αμέτρητες παλλακίδες, λιμπίστηκε την γυναίκα του αξιωματικού του Ουρία. Τον έστειλε λοιπόν στο μέτωπο για να σκοτωθεί και να του βουτήξει την γυναίκα. Ο προφήτης Νάθαν του τα ψάλλει από την καλή με μια παραβολή: ο πλούσιος με κοπάδια πρόβατα κλέβει το μοναδικό αρνί του φτωχού.

1 ΚΑΙ απέστειλε Κύριος τὸν Νάθαν τὸν προφήτην πρὸς Δαυίδ, καὶ εἰσῆλθε πρὸς αὐτὸν καὶ εἶπεν αὐτῷ· δύο ἦσαν ἄνδρες ἐν πόλει μιᾷ, εἷς πλούσιος, καὶ εἷς πέννης· 2 καὶ τῷ πλουσίῳ ἦν ποιμνία καὶ βουκόλια πολλὰ σφόδρα, 3 καὶ τῷ πένητι οὐδὲν ἄλλ' ἢ ἀμνάς μία μικρά, ἣν ἐκτήσατο καὶ περιεποίησατο καὶ ἐξέθρεψεν αὐτήν καὶ ἠδρύνθη μετ' αὐτοῦ καὶ μετὰ τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἐπὶ τὸ αὐτό, ἐκ τοῦ ἄρτου αὐτοῦ ἤσθιε καὶ ἐκ τοῦ ποτηρίου αὐτοῦ ἔπινε καὶ ἐν τῷ κόλπῳ αὐτοῦ ἐκάθευδε καὶ ἦν αὐτῷ ὡς θυγάτηρ· 4 καὶ ἦλθε πάροδος τῷ ἀνδρὶ τῷ πλουσίῳ, καὶ ἐφείσατο λαβεῖν ἐκ τῶν ποιμνίων αὐτοῦ καὶ ἐκ τῶν βουκολίων αὐτοῦ τοῦ ποιῆσαι τῷ ξένῳ ὁδοιπόρῳ τῷ ἐλθόντι πρὸς αὐτὸν καὶ ἔλαβε τὴν ἀμνάδα τοῦ πένητος καὶ ἐποίησεν αὐτὴν τῷ ἀνδρὶ τῷ ἐλθόντι πρὸς αὐτόν. 5 καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ Δαυὶδ σφόδρα τῷ ἀνδρὶ, καὶ εἶπε Δαυὶδ πρὸς Νάθαν· ζῆ Κύριος, ὅτι υἱὸς θανάτου ὁ ἀνὴρ ὁ ποιήσας τοῦτο 6 καὶ τὴν ἀμνάδα ἀποτίσει ἑπταπλασίονα, ἀνθ' ὧν ὅτι ἐποίησε τὸ ρῆμα τοῦτο καὶ περὶ οὗ οὐκ ἐφείσατο. 7 καὶ εἶπε Νάθαν πρὸς Δαυίδ· σὺ εἶ ὁ ἀνὴρ ὁ ποιήσας τοῦτο· τάδε λέγει Κύριος ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ· ἐγὼ εἰμι ὁ χρίσας σε εἰς βασιλέα ἐπὶ Ἰσραὴλ, καὶ ἐγὼ εἰμι ἐρρυσάμην σε ἐκ χειρὸς Σαούλ 8 καὶ ἔδωκά σοι τὸν οἶκον τοῦ κυρίου σου καὶ τὰς γυναῖκας τοῦ κυρίου σου ἐν τῷ κόλπῳ σου καὶ ἔδωκά σοι τὸν οἶκον Ἰσραὴλ καὶ Ἰούδα· καὶ εἰ μικρόν ἐστι, προσθήσω σοι κατὰ ταῦτα. 9 τί ὅτι ἐφάυλισας τὸν λόγον Κυρίου τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρὸν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ; τὸν Οὐρίαν τὸν Χετταῖον ἐπάταξας ἐν ρομφαίᾳ καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ἔλαβες σεαυτῷ εἰς γυναῖκα καὶ αὐτὸν ἀπέκτεινας ἐν ρομφαίᾳ υἱῶν Ἀμμών. 10 καὶ νῦν οὐκ ἀποστήσεται ρομφαία ἐκ τοῦ οἴκου σου ἕως αἰῶνος ἀνθ' ὧν ὅτι ἐξουδένωσάς με καὶ ἔλαβες τὴν γυναῖκα τοῦ Οὐρίου τοῦ Χετταίου τοῦ εἶναί σοι εἰς γυναῖκα.
Βασιλειων Β κεφ. 12

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

[Λατερνα, φτώχεια, και φιλοτιμο.](#)
[Λατέρνα φτώχεια και γαρύφαλο](#)
[Φτωχαδάκια και λεφτάδες](#)

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

241

Ι. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ & Λ. ΜΠΟΥΣΟΥΝΗ-ΓΚΕΣΟΥΡΑ - 1864 ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ ΚΑΙ ΓΝΩΜΙΚΑ - ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ – 2010

2130

ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΣ , ΛΕΞΙΚΟ ΠΑΡΟΙΜΙΑΚΟΥ ΛΟΓΟΥ

Δυστυχώς επτωχεύσαμεν

402

Μανουήλ Γεδεών - Ιστορία των του Χριστού πενήτων, 1453-1913